

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. изк. Йордан Гошев – преподавател по хармония и полифония в ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР”,

представен от

Кристина Константинова Стоянова, редовен докторант към катедра „Теория на музиката”, ТКДФ, НМА „Проф. Панчо Владигеров“,

на тема: „Музикалният слух и многогласът: методи, теория и актуални практики в солфежа“

Дисертационният труд на тема “Музикалният слух и многогласът: методи, теория и актуални практики в солфежа“ съдържа: увод, пет глави, заключение, четири приложения и библиография. Ползваната литература обхваща 115 заглавия, от които 82 на кирилица и 33 на латиница.

В **УВОДА** е представена тезата на разработката, разглеждат се актуалността, предмета, целта и задачите, методите на научното изследване. Използване достиженията на музикалните науки, изясняването на разбиранията за ролята на многогласния слух в музикалните произведения и важността му като ефективност, значимост и иновативност на методите за усвояване на музикалния език, повишаване на изискванията при педагогическите подходи за развитието на музикалните способности, за „аналитично възприемане на многогласа“ са ясно формулирани. Всички компоненти на стандартната информация за намеренията на докторантката при реализиране на Дисертацията са налице.

В петте глави на Дисертацията докторантката прави преглед на съществуващата литература и методологии, педагогическите и психологически компоненти в подготовката за записване на многоглас. Анализирани са различни техники и подходи за развитие на музикалния слух. Деница Стоянова се спира в изложението си на водещи теоретични методологии - руската, френската, американската и унгарската за „многогласно музикално възприятие, мислене и слух в ладотонален аспект“. На тази база са разгледани и теоретични трудове и авторски сборници от български автори, които са ярък представител на актуалните подходи към разглежданата проблематика. Съвсем логично след цялата „разходка“ из световните достижения в обучението по солфеж е авторката да представи своя практически опит във формирането на многогласен слух в тонални условия. За мен пета глава е централна за доктората, тъй като е представен педагогическият опит и основните тези на докторантката за надграждане при обучението, използването на авторски примери, които са с методическа насоченост за овладяване на определени цели и преодоляване на етапи в развитието на обучаващите се. Необходимостта от практическо овладяване на многогласното солфежиране и използвайки емпиричния метод, Кристина Стоянова достига до изводи, касаещи „необходимостта от оптимални психологически стратегии в музикално слуховото обучение“. В проведения в НМУ „Любомир Пипков“ практически експеримент тя се опира на авторски диктовки, които са създадени за определен тип ученици с различни възможности и подготовка. Обобщаването на резултатите от експеримента дава възможност на експериментиращия да анализира допуснатите неточности и намери път към преодоляването им и към подобряване на степента на подготовка. Това е полезна информация и за други преподаватели по солфеж, които могат да получат идеи от направеното изследване за

методически пътища и модели на преподаване за развитие на музикалния слух. Формирането на хармоничен и полифоничен слух е сложен процес. Осмислянето на гласовете като комплекс и тяхното диференциране е въпрос на последователност и изграждане на „слухово следене“ на отделните гласове в музикалната фактура.

Актуалността на научната разработка се изразява и в представени идеи за дистанционно обучение, колкото и компромисно да е то. Разработените звукови файлове са полезни при епидемиологичната обстановка в днешни дни, но в никакъв случай не могат да бъдат пълноценен заместник на присъственото обучение – извод, който представя и докторантката.

В Заключението на дисертацията се синтезират изводите и приносните моменти от научния труд. Те са представени аргументирано и отразяват реално достиженията в изследването.

I. Актуалност на научната разработка

Избраната от докторантката тема изисква от изследователя широки познания по полифония, хармония, акустика, теория на музиката, музикална психология...

Фокусирането върху многогласа, стремежът да се представи неговата роля за изграждане на бъдещия музикант, да се обяснят предимствата на методология за многогласното солфежиране, чуване и записване, обуславят актуалността на темата. Като се използват достиженията на музикалната наука се дават аргументирани обяснения и ценна практическа информация за

бъдещите инструменталисти, преподаватели по специален предмет, солфеж и музикална теория.

II. Познава ли докторанта същността на проблема и изпълнява ли в труда си поставените цел и задачи

Кристина Стоянова изследва многопосочно значението и ролята на многогласа, навлиза в семантиката на авторските диктовки и предимствата за добра слухова подготовка.

До голяма степен поставените цели и задачи са реализирани. Докторантката обяснява не само теоретически проблематиката, но дава практически насоки за подготовката на ученици и студенти за бъдещата им професионална дейност. Проведеното анкетно проучване в много голяма степен потвърждава теоретичната част, направените изводи и необходимостта от преосмисляне на начина на преподаване за възпитаване на децата и за изграждане на добър слух цели промяна на отношението към този компонент на музикалната подготовка.

Въпрос:

Възможно ли е предложената методика да се надгради за записване на многоглас при музиката на 20-ти век?

Научни и научно приложими приноси

Приносните качества на труда са налице, тъй като се представят различни методични системи за формирането и развитието на многогласния музикален слух, изложени са иновативни концепции за реализация на набелязаните цели, предложените авторски примери дават убедителна аргументация за изграждане на цялостна система за подготовка, съобразена с индивидуалните умения и възможности на обучаващите се. Представени са

дейности, които могат да бъдат използвани целенасочено за педагогическа работа и развитието на многогласния слух на ладотонална основа. Дисертантката детайлно се е запознала с голям обем теоретична литература, направените изводи за необходимостта от използването на целесъобразна методология се базират на достиженията на едни от водещите имена за принципите на обучението по солфедж, научната теза и отделни детайли са последователно и логично изведени, примерите, които подкрепят направените заключения за характерните особености са убедителни и удачно подбрани.

Ето защо, в заключение, изразявам своето положително становище за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на Кристина Стоянова, редовен докторант към катедра „Теория на музиката”, ТКДФ, НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София. Дисертационният труд има приносен характер като теоретична и научна разработка.

22.11.2021

Благоевград

проф. д. изк. Йордан Гошев